

การขันทะเบียนวัตถุอันตราย
(สารเคมีทางการเกษตร)

ปิระยศ แข็งขัน

ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การขึ้นทะเบียนสารเคมีทางการเกษตร

สารเคมีเกษตร ก่อนที่จะนำมาจำหน่ายในตลาดได้นั้น ไม่ใช่ว่าผลิตหรือนำเข้ามาแล้วจะจำหน่ายได้ทันที จำเป็นต้องผ่านการประเมินและขึ้นทะเบียนสารเคมีก่อน เพื่อทดสอบความปลอดภัย โดยเฉพาะในเรื่องพิษที่มีต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบก็คือกรมวิชาการเกษตร

การขึ้นทะเบียนสารเคมีทางการเกษตร(ต่อ)

ซึ่งการที่สารเคมีแต่ละชนิดจะสามารถผ่านขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนได้ ผู้ประกอบการจะต้องนำสารเคมีที่ขอขึ้นทะเบียนไปดำเนินการดังนี้

1. วิจัยและทดสอบประสิทธิภาพ ของวัตถุอันตรายจำนวน 2 สถานที่หรือ 2 ฤดูกาล
2. สารเคมีต้องผ่านการวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมีและกายภาพ
3. มีการประเมินข้อมูลทางด้านพิษวิทยาทั้งพิษเฉียบพลันและพิษเรื้อรัง ซึ่งต้องมีความปลอดภัยทั้งต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม

การขึ้นทะเบียนสารเคมีทางการเกษตร(ต่อ)

เบื้องต้นกรมวิชาการเกษตร ได้กำหนดข้อมูลที่ใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนต้องเป็นข้อมูลที่ได้รับการรับรองจาก ประเทศผู้ผลิต ทั้งยังต้องเป็นสารเคมีที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้หรือจำหน่ายในประเทศผู้ผลิตด้วย ขณะเดียวกันต้องมีข้อมูลผลวิเคราะห์คุณภาพสารเคมีที่ได้รับการรับรองจากห้องปฏิบัติการมาตรฐาน GLP (Good Laboratory Practice) โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออก หรือมีเอกสารรับรองจากสถานทูตไทยในประเทศนั้นๆ เป็นหลักฐานด้วย

การขึ้นทะเบียนสารเคมีทางการเกษตร(ต่อ)

โดยผู้ประกอบการจะต้องยื่นข้อมูลและการวิจัยทดสอบทั้งหมดดังกล่าวให้คณะอนุกรรมการฯ ประเมินผลและพิจารณาก่อนที่จะให้มีการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบต่าง ๆ หลายขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาและทดสอบจนแน่ใจว่าสารเคมีที่จะ อนุญาตให้ขึ้นทะเบียนนั้นจะ ไม่เป็นพิษต่อมนุษย์ สัตว์ และ ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การขึ้นทะเบียนสารเคมีทางการเกษตร(ต่อ)

จนถึงขณะนี้มีผู้ยื่นข้อมูลพิษวิทยาให้ประเมิน ซึ่งคณะทำงานประเมินข้อมูลพิษวิทยาได้ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ปีประเมินข้อมูลทางด้านพิษวิทยาและพิษตกค้าง

โดยในส่วนของคำขอที่ไม่ผ่านการประเมินนั้นเนื่องจากขาดข้อมูลการศึกษาด้าน การทดสอบความปลอดภัย เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิชาการและเงื่อนไขตามประกาศกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เรื่อง การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรตาม พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย

คำแนะนำการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย

การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตร คือ การพิจารณาเพื่อเลือกที่จะใช้วัตถุอันตราย ชนิดใดชนิดหนึ่งในประเทศ โดยการประเมิน ประโยชน์ และความเสี่ยงในการใช้ ทั้งนี้ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการ คำนึงตามประกาศต่าง ดังนี้

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญและการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ.2551
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง ผลากและระดับความเป็นพิษของวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ พ.ศ.2538
- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญและการต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ พ.ศ.2552

การขึ้นทะเบียนนำเข้า เป็นการขึ้นทะเบียนวัตถุดิบทรายเพื่อนำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป (Finished Product) จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่าย หรือนำสารชนิดเข้มข้น (Technical Grade) เข้ามาเพื่อผสมปรุงแต่ง

เอกสารที่ต้องใช้

1. คำขอขึ้นทะเบียนวัตถุดิบทราย วอ/กษ/กวก 1
2. ข้อมูลพิษวิทยาขั้นการทดลองเบื้องต้น สารเคมีสังเคราะห์ 6 ชุด สารอินทรีย์ 20 ชุด
3. คำขออนุญาตทำการทดลองประสิทธิภาพ และพิษตกค้าง 6 ชุด
4. แผนการทดลองประสิทธิภาพและพิษตกค้าง 6 ชุด
5. คำขออนุญาตนำเข้าตัวอย่างวัตถุดิบทราย วอ/กษ/กวก 12

การขึ้นทะเบียนผลิต เป็นการขึ้นทะเบียนวัตถุดิบทรายที่ผลิตภายในประเทศ หรือนำวัตถุดิบทรายชนิดเข้มข้น (Technical Grade) มาเพื่อผสมปรุงแต่ง (Formulate) เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป หรือนำวัตถุดิบทรายที่บรรจุในภาชนะขนาดใหญ่มาแบ่งเป็นขนาดที่เล็กลง (Repack)

เอกสารที่ต้องใช้

1. คำขอขึ้นทะเบียนวัตถุดิบทราย วอ/กษ/กวก 1
2. ข้อมูลพิษวิทยาขั้นการทดลองเบื้องต้น สารเคมีสังเคราะห์ 6 ชุด สารอินทรีย์ 20 ชุด
3. คำขออนุญาตทำการทดลองประสิทธิภาพ และพิษตกค้าง 6 ชุด
4. แผนการทดลองประสิทธิภาพและพิษตกค้าง 6 ชุด
5. คำขออนุญาตผลิตตัวอย่างวัตถุดิบทราย วอ/กษ/กวก 12

กรณีและผู้ขอขึ้นทะเบียนยื่นคำขอครั้งแรกต้องมี

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
2. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
3. หนังสือมอบอำนาจ (กรณีผู้ยื่นไม่ใช่ผู้มีอำนาจลงนาม)

สถานที่ติดต่อและยื่นคำขอ

ฝ่ายวัดภูมิพิศ ส่วนใบอนุญาตและขึ้นทะเบียน

สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๕๖๕๖๕๘๖ โทรสาร ๐๒-๕๖๕๖๕๘๘

การขออนุญาตนำเข้าและผลิต

นอกจากนี้เมื่อผ่านขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายแล้ว หากผู้ประกอบการมีความประสงค์จะนำเข้าหรือผลิตสารเคมีจะต้องได้รับใบอนุญาต จากกรมวิชาการเกษตรอีกขั้นตอนหนึ่งด้วยเช่นกัน โดยก่อนที่จะอนุญาตให้มีการผลิตได้นั้นจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน ของโรงงานด้วยว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

กรมวิชาการ เกษตรจะตรวจสอบการนำเข้าสารเคมีทุกชิปเมนท์ ตรวจสอบโรงงานที่ผลิต รวมทั้งร้านจำหน่ายสารเคมีเป็นระยะ หากพบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้จะมีการดำเนินคดีตามกฎหมายและพักใช้ใบอนุญาตทันที

อัตราค่าธรรมเนียม

- ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย ฉบับละ 5,000 บาท
- ใบอนุญาตผลิตวัตถุอันตราย ฉบับละ 3,000 บาท
- ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกวัตถุอันตราย ฉบับละ 3,000 บาท
- ใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตราย ฉบับละ 3,000 บาท
- ใบอนุญาตนำเข้าตัวอย่างวัตถุอันตราย ฉบับละ 1,000 บาท
- ผู้ผลิตวัตถุอันตราย ปีละ 10,000 บาท
- ผู้นำเข้าหรือส่งออกวัตถุอันตราย ปีละ 5,000 บาท
- ผู้รับเก็บรักษาเพื่อการค้าซึ่งวัตถุอันตราย ปีละ 10,000 บาท
- ผู้ขายวัตถุอันตราย ปีละ 10,000 บาท

สรุป

- ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรประมาณ 1-2 ปีต่อสาร 1 ตัว
- ค่าใช้จ่ายในการทดสอบวิจัยจากเบื้องต้น จนถึงผลการทดสอบประสิทธิภาพ ใน 2 สถานที่ หรือ 2 ฤดูกาล (ในพืชปลูกได้ปีละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 2 ปี) โดยการตรวจสอบควบคุมของเจ้าหน้าที่จากกรมวิชาการเกษตร รวมประมาณอย่างน้อย 100,000 บาท
- การวิเคราะห์คุณสมบัติทางเคมีและกายภาพ ข้อมูลการทดสอบพิษวิทยา ทั้งพิษเฉียบพลันและพิษเรื้อรัง ซึ่งต้องมีความปลอดภัยทั้งต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ต้องมีผลวิเคราะห์คุณภาพสารเคมีที่ได้รับการรับรองจากห้องปฏิบัติการมาตรฐาน GLP (Good Laboratory Practice) โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออก หรือมีเอกสารรับรองจากสถานทูตไทยในประเทศนั้นๆ เป็นหลักฐานด้วย (บริษัทผู้ผลิตสารส่งออกชนิดนั้นๆ จะมีข้อมูลเหล่านี้ ยกเว้นถ้าเป็นสารเคมีชนิดใหม่ที่ผลิตได้ทั้งในประเทศและนอกประเทศ จำเป็นต้องวิเคราะห์คุณสมบัติและทดสอบความเป็นพิษ)